

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Locuint'a Redactorului

Cancelari'a Redactiun'i

si in

Strat'a Morariloru Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decâtu numai de la corespondentii regulari ai „Federatiunii.“
Articlii ramisi si nepublicati se voru arde.

Prețulu de Prenumera (uné)

Pre trei lune . . . 3 fl. v. n.
Pre șase lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu întregu . . . 12 „ „ „

Pentru Românii:

pre an întregu 40 Lei n. = 16 fl. v. n.
„ 6 lune 20 „ „ = 8 „ „ „
„ 3 — 10 „ „ = 4 „ „ „

Pentru inserțiun'i:

10 cr. de linia, si 30 cr. tap'a timbrale pentru șasece care publicati une separatu. In Loculu deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costă 10 cr.

Despre o brosiura nemtiésca, tiparita la Parisu, subtitulatur'a: Unitatea Romaniei.

Vichy (Francia), 1869 iuliu 15.

II.

(Urmare.) *

Dara noi nu avem aci a ne ocupa de realitatea existentiei Nationalitatii noastre ori de greutatea ei in balanta lucrurilor lumii, nece de antagonismulu între Nationalitatea nostra si celelalte natii vecine, ce s'au exploatat de trecutu cu destula abilitate si crudime; ci puru si simplu, de usurinta ideilor brosiurei in cestiune. De aceea nu putem a o comenta mai bine decâtu luandu in cetire propriile ei frase.

Dice ca: Resbelulu de la Crimea, care a costatu Franciei atata de mari sacrificie, a pusu primul fundamentu pentru desceptarea Nationalitatii romane. (sic.)

Daca este adevratu ca resbelulu Crimei a costatu mari sacrificie pentru ca va fi inspectatu computurile resbelulu; dara ar' fi bine se se scia ca, despre starea de desceptare ori de adormire a spiritulu nationalitatii noastre, precum si de efectulu resbelulu asup'a lui, nu are cea mai mica idea. Fiindu ca noi i amu potè proba matematicesce, ca resbelulu Crimei si protectiunea ce ne au oferitu Poterile europene, prin una interventione putnu cunoscoria a afacerilor tereloru noastre, daca cu adevratu ne au adusu mari si insemnatorie foose, dar' au domolitu si au adormitu, au incurcatu, au confusionatu si au slabitu, deocamdata, spiritulu national la noi, facandu-ne a conta mai multu pre alti decâtu pre noi insi ne, facandu-ne mai réu decâtu tote, a adopta una politica de statu subordonata politicei celorlalte staturi, in loculu politicei nostre nationale**), ce a fostu totu-d'au'n'a paladiulu nostru, si perdendu chiaru conscientia si sirulu drepturilor nostre seculari si nepresc iptibile ce strabunii nostri le-au tînutu cu dintii printre tote nevoile.

Eca, dar' cum acésta brosiura are nenorocirea de a pune in una singura idea doua neadeveruri flagrante: celu d'antâiu ca existinta Nationalitatii romanesce are de cauza eficienta resbelulu de la Crimea, si celu de alu doilea, ca acésta nationalitate s'a dezvoltatu si s'a facutu mai puternica si vigurosa, prin peripetiele ce a adusu acestu resbelu.

Dar' indulgentia pentru auctoru! Elu a fostu nevoitu a lua aceste neadeveruri de basa, ca se pota da ore care aparentia de realitate asertiunei guvernamentulu austriacu, ori mai dreptu austriacismulu, care, prin urnatori'a frasa a auctoru brosiurei ar' voi se dice ca ocuparea de atunci a Principatelor prin trupele austriace a adusu pre Moldo-Romani in positiunea de a potè lucra in libertate deplina la Un'rea loru, scutindu-i inca de desolatiunea resbelulu (sic), si ca prin urmare, Austria merita se traiésca, daca nu pentru alta, dar' incai pentru ca este necesaria la fericirea si unitatea Romaniloru.

Se fie ore acésta numai una opiniune personale a auctoru carele, precum se vede d'in stilulu séu, se pare a fi fostu si elu unulu d'in membrii ocupatiunei austriace, ori este una simplitate si una bunetate a inimei sale de a crede numai cele bune si oneste? Ca-ce a fi una efronteria diplomatica nu ne ar' veni a crede, fiindu sorte putnu abila.

Nu scimu daca fora ocupatiunea austriaca, in principatele nostre, teatrulu resbelulu ar' fi fostu ori nu ar' fi fostu aci; nu scimu, asemenea, daca presentia unui resbelu de asemenea natura, si in cercustantiele in care se facea, ar' fi fostu materialmente si moralmente, mai vatamatoru pentru noi Romani decâtu a fostu nenorocita ocupatiunea a trupeloru austriace care a amortitu si a impededatu totu spiritulu de initiativa si de activitate ce incepuse déjà a se manifesta. Dar'

*) A se vedè nr. 85.

**) Chiaru oandu se pare ca adoptamu una Politica nationale, nu o facemu decâtu ca se o compromitemu.

cea ce scimu forte bine, si despre care potemu a da una eclatante desmintire auctoru brosiurei, este ca ocupatiunea austriaca nu numai ca nu a fostu favorabile Romaniloru celoru ce voiau Un'rea si desceptarea patriei loru, ci tozmai d'n contra, pre facia si fara nece un managementu, a sustienutu unu regimenu cu totulu contrariu si represivu.

Candu la anulu 1856 juniu am venitu in tiéra d'in fundulu Rusiei, unde me tîneusera Muscalii mai multu de duo ani câtu tînu resbelulu, mi-paru Rusia o tiéra liberale pre langa tiéra romanésca sub ocupatiunea austriaca. Veniam plinu de ilusiu si de sperantia, credendu spiritulu publicu atatu de desceptatu câtu lu-scieamu de liberatu de regimenele bastarde ruso turcesce. Dar' care nu fuse mirarea mea candu, la rim'a conversatiune ce avusei cu prefectulu de la Severinu si cu societatea de acolo, vediu ca t'era se gasia sub unu regimine si mai represivu si mai intimidatoru decâtu cele cadute? Er' la indignatiunea mea, ce nu am ascunsu concetationiloru, de ce Domnulu tierii ce era unu romanu, si Dumnia-vostra, carorn-a tractatulu de la Parisu vé face o positiune politica atata de frumoasa, taceti si suferiti, mi au respunsu toti in unanimitate: Ca ceea ce facédu mai nainte Muscalii, prin intrigele, prin consuli si agentii lora secreti, asta-di le face Austria pre facia prin tunuri si cu ocupatiunea militare.

Si intra'everu regimenu ce gasii atunci, cu censur'a si persecutiunile sale nenumerate, in patri'a nostra cea liberata de Austria, dupa cum dice auctoru brosiurei, era multu mai antinational decatu cele ce lasasem.

Daca auctoru socotesce ca o tiéra este cu atatu mai fericita cu câtu va fi mai desnationalizata si mai despotisata, atunci pote se aiba dreptate. Dar' noi sustenemu si afirmamu, in facia lui Dumnedieu si a lumii intregu, ca Austria, prin ocupatiunea ei militara de la anulu 1856, nu a sustienutu vointia Romaniloru in Principatele nostre, ci vointia sa propria: Eca adevurul istoricu ce nu se pote de nimene contesta, nece contradice.

De aci inainte, intr'unu siru de mai multe periode, auctoru bate campii. Departandu-se de cugetulu brosiurei, care este Unitatea Romaniei, intruga una ultime de frase ce nu numai nu au nimicu a face cu cestiunea, dar' care nece nu potu constitui una argumentatiune logica si adevrata.

Ne spune adeca, ca elu care a fostu martoru la ocupatiunile acele pote asigura ca ocupatiunea austriaca nu a facutu se suferi de locu interesele locuitoriloru; er' despre Rusia, ca nu s'ar potè dice totu asiè, ca-ce Casacii manau cu cnutulu pre sarmanii tierani la lucru; ca in locu de plata le da batâi; si altele asemenea.

Sé lasamu ca amendoua ocupatiunile au fostu deoptriva vatamatorie intereselor morale ale nationalitatii; dar' se suposamu ca un'a ar' fi fostu mai putnu vatamatoria materialmente, de câtu cealalta, ce ore ar' resulta de aci in interesulu Unitatii Romaniei?

Ar' resulta ore, ca cine scie se facea ocupatiuni militari delicate, adeca violentie abile si corumpator'e care se satisfac si se multumésca pre fie-care in parte, in câtu nimene se nu se mai gandésca si se bancheteze cu usurpatorulu patriei comune; ar' resulta ore ca cine scie se face asemenea atentate la ecuitate si la bunele moravuri se totu aiba dreptulu de a face necontentite usurpationi?

S'ar' cuveni ore pentru acésta se ne lipimu de Austria, unde vomu gasi pre fratii nostri d'n Transilvania, d'in Banatu, d'in Bucovina, si de prin alte teritorie ca se facemu una Romania, de câtu de Rusia unde vomu gasi pre fratii nostri d'in Basarabi'a?

S'ar' cuveni ore se perdemu de buna voia si fora nece una fortia majora, una existenta politica propria, pentru care strabunii nostri atata au luptatu, noi singuru atata luptamu si suntemu detori a lupta, neavendu dreptulu,

nece intr'unu mod, a angagea viitorulu, adeca vointia generatiuniloru urmatore?

Care este cuventulu pentru care se ne ducemu a ne perde sub una Austria, sub una Rusia, ori de preferentia sub una mai bine decâtu sub cealalta?

Ore, pentru ca avemu a revendica drepturile nostre, reu perdate si chiaru neperdute, de la una ori de la cealalta; pentru ca amu ave ore care drepturi naturale, si inca multe si puternice civate de a revendica de la una Basarabi'a, si de la cealalta Bucovina, Transilvania, Banatulu, este ore unu cuventu ca se mergemu se prostitua la un'a, la cealalta, ori la altu cine-va, drepturile ce nu ni le a potatu smulge inca nemine, ce nemine, in stadiulu cum au ajunsu lucrurile, nu ni le mai pote lua?

A ne crede atatu de simpli, este a ne da a noe unu asemenea dreptu in privintia auctoru brosiurei; este a ne da dreptulu se ne facemu si noi, despre auctoru ei celu adevratu, o idea totu atata de urita ca aceea ce are elu despre noi. Dar' ori si care ar' fi ide'a ce ar' ave despre noi, ori câtu ar' potè crede ca, pentru ca ne amu schimbatu caciula romanésca cu paleria nemtiésca, ne amu schimbat si capetele; dar' ar' trebui se scia si se pricepa ca, in simplitatea si naivitatea nostra, mai lesne credemu ca se va face, din sdrentiuit'a Austria, una Romania, mai alesu ca tempulu ce bate la us'a ne promite a o sdrentiuit'a si mai reu, de câtu d'in Romania libera, tenera, si cu viitoru, una Austria. Fiindu ca tota lumea scie, si trebuie se scia si se cunosca, ca in diu'a de asta-di, conditiunile politice a le societatii europene sunt cu totulu modificate: centrulu de gravitatiune s'a deslocatu, nu mai este statulu ei nationalitatea; si ide'a Libertatii s'a epuratu, nemine nu mai cedza de buna vo'a cele ce este de a sa demnitate de a nu cedà decâtu de sila si de fortia majora.

Esemples sunt pre facia. Prusia, in numele nationalitatii sale germane, de si mica dar' are voce; Austria nu mai are nece o voce, de si flutura inaintea ochiloru nostri, odiniora abusati, una fortia materiale imposanta, si unu trecut eclatante. Italia, nu fu cedata decâtu numai fortiei majore?

Daca dar' auctoru crede, precum dice la inceputulu brosiurei sale, ca Francia sub murii Sevastopolei a versatu sangele si banii sei pentru una Romania, apoi bine ar' fi se fie mai logicu si se scia ca nu a facutu ca se o puna ca ofranda pre altarulu unei Austrie caduce si garbovite, ci mai multu ca se o ingrasie, la timpu si ocaziune, cu spolia opima a unei Austrie.

Apoi nu dice singuru auctoru brosiurei, ori mai bine logic'a necesitatii si a timpulu, ca pentru solutiunea cestiunei orientulu, ce este una cestiune la ordinea d'flei si destulu de grava, trebuie una Romania mare puternica, precum ar' potè se fia cu elementulu séu nationale si latinu ce ar' potè se se aiba impreunatu si la unu locu?

Emanoilu Quinez.

Revista diurnalistica.

Foi'a unguresca opusetiunale „Ellenör“ d'in 8 augustu nou, su rubrica afaceriloru straine, publica urmatoriele:

„Orizontulu politicu d'in orientu incepe a se inova, evinimentele ce se ivescu langa Dunarea inferiore atragu atentiunea nostra cu atatu mai tare, cu câtu statulu austro-magiaru este mai interesatu prin conduti'a resbelice a Romaniei. Miscamentulu si agitatiunea escitata cu maestria contra Ungariei, degenera intr'o adevrata ura in Romania. Una controversa confiniaria dade guvernulu d'in Bucuresci ocaziunea de a concentra la furtarie trupe insemnate.

„Wehrzeitung“ (foia militara) d'in Vien'a afirma, ca in districtulu Cras'a sosescu trupe de 300—400 soldati. So mai ascepta 500 feciori si 16 Tunuri. Apoi

adauge: „N'avem cauza d'a ne îndouă în privința temei-
niciei acestor înscătuțări, că-ce noi considerăm mișca-
mentul acestu-a dreptu preluđu pentru evincența es-
voru urmă.“

În nr. d'în 6. augustu alu diurn. „Ellenör“ cetisem
următorile declarațiuni caracteristice:

„Voim a face atentu pre guvernulu d'în Bucuresci,
cātu de periculoasă este politic'a vecșatiunii. Natiunea
magiara se pote vecșă în tempu îndelungatu, parte pen-
tru că este îndolinte, parte fiindu-că scie s'eu suferă îndelun-
gatu: dar' firulu pacienciei sale încă nu pote țienē pre
vecia. Si dacă acestu-a se va rumpe, Valachi'a pote fi
sigură, că Ungaria nu va lasă a ne res-
buna te vecșările, pre cari guvernulu d'în Bucuresci
s'eu nu le pote împedcă s'eu le inspira elu însu-si.“

Nu va fi de prisosu s'eu spunem, că foiele guverna-
mentale magiare, se intrunesc în pareri cu cele opu-
setionale (mag.) candu este vorba de Romani'a.

Este bine s'eu ni-le însemnămu tote, dreptu simptome
pentru eventualitățile ce potu urmă, ca. estu-modu s'eu nu
sim surprins.

Cetimu într'o corespundință d'în Vien'a aparută în
diurn. „Pest. Lloyd“ de la 6. aug. „Scirile sosite aici de
la frontariile transilvane romaue constateza, că în urmăre
cercoloru confiniarie erupte mai în urmă
între locuitorii confinieloru, s'a tramis la confinie una di-
visiune de militia romana. A vedē pre cei 400 de soldati
romani cu cele 12 tunuri a le loru mergundu cătra munti,
de siguru acēst'a casiuna atātu aici cătu si în Pest'a una
impresiune de totulu comica. Acēst'a afacere revoca în minte
anecdot'a despre cei — siepte svabi.“

Diurn. „Ellenör“ de adi (10. aug.) se ocupa de nou
de Romani'a si d'ice între alte multe:

E tempulu dejă, ca s'eu se a-luca la resonu grasatiu-
nea romana. „Ellenör“ (cōntroloriulu) a datu destule
semne de predilectiune pentru politic'a păcii, dar' aspira-
țiunea nostra nu merge totu-si pana a recomandă guver-
nulu nostru paciencia, or' cătu una poterica îngănfata ar
vecșă țir'a nostra.

Noi scim, că buna starea monarchiei austro-magi-
re numai asiē se pote speră, dacă se încungiura totu pa-
siulu ce ar' potē s'eu mestece în vre-unu resbelu cu sta-
tele mari europene; nu potemu inse suferi, ca în urmă
îmbirii nostre de pace, Romani'a s'eu pota t'ă în ide'a fca-
sa, că pote glumi nepedepsita cu acēstu imperiu, necu-
tediandu acestu-a nece a se mescă, fiindu-că cine scie,
ore nu stă la spate Rusulu si Prusulu. Imperiulu, care
prin paciencia sa oservata contr'a provocărilor, ar' produce
consolidarea acēstei credințe, acelu imperiu ar' tradă im-
pregiurarea, că au ajunsu la nepotința agoniei si nu
si ar potē scuti nece chiaru ultimele sale mominte de
vecșatiunile care tocmai prin nepedepsirea loru s'ar' încu-
ragă spre a se ivi cătu mai adese ori.

Ergo, fia după placulu guvernulu bucurescianu.
De-i placu lui calamitățile, si-le pote castigă! Despre unu
lucru pote fi siguru înainte, că adeca vomu sprigi-
ni pre guvernulu d'în Vien'a pen-
tru a aduce pre guvernulu roma-
nu la ratiune, or' si care ar' fi re-
sultatulu.

Am d'isu tote aceste, si nu strica a-le repeti între
împregiurările presinti, ca s'eu se informe si despre stimula-
țiunea opusetiunii (magiare) romanii, cari la
nece unu casu nu potu presupune într'unirea partiteloru
politice magiare.“

Cetimu în „Hön“ cu privire la interpelatiunea
lui Petrovay, facută în ședința delegațiunilor
d'în 7 a lunei cur., în caus'a certe confiniarie între Ro-
mani'a si Austro-Magiari'a: „Bar. Orczy, care respun-
se la interpelatiunea lui Petrovay în numele ministrulu
de esterne, ar' fi potutu spune mai multu decâtu a spusu.
Respunsulu liniscitoriu se reduce la urmatori'a frase: Reu-
lu nu este atātu de mare, că-ci certe mai micē s'eu mai
mari s'au întemplat de multe ori între noi si Romani'a
vecina. Mai scim încă d'în respunsu, că guvernulu Ro-
maniei a tramis la frontieră una potere armata de 780
soldati si 12 tunuri. După dreptulu internatiunele, mai
antātu se tramite ultimatu, apoi se anuncia resbelulu, se
revoca represintantele părții anunciatorie de resbelu, si
numai după implinirea acestoru formalități se tramite
una potere armata la frontieră. Ce e dreptu, noi nu ne
temem, că Romani'a cu cei 780 soldati si 12 tunuri va
casiuna una devastatiune tatarica pre șiesurile nostre, că
va ocupă vetrele nostre si ne va pune sub jugulu selaviei.
Inse ni-se pare lucru singularu, ca la una certa simpla

de confinie, spre a carei complanare este destulu unu ofi-
cialu romanu si unulu magiaru, s'eu se întrebuinteze potere
armata. A stă se chiama la noi si ori-
unde provocatiune. S'eu punem acuma în bi-
lancia împregiurările. Pote-se ore socoti cu minte sane-
tosa, că miser'a Romani'a, cu câte-va mii de soldati mi-
serabili ai ei, se pota portă unu resbelu ofensivu contr'a
monarchiei austro-magiare? De siguru nu. Se pote, că ci-
ne-va o încurageza în ascunsu.“

Precum vedem, tota diurnalis tic'a magiara este in-
dreptata contr'a Romaniei. Romani'a este prezentata în in-
tea Europei ca provocatoriă; Romani'a este numita misera
si militi'a ei miserabila; Romanii sunt stigmatizati de nisee
efronți, cari fara de temei aru voi s'eu atace pre glorio-
sulu imperiu magiaru.

Cu tote aceste, cine este provocatoriulu? Cine a în-
cēputu ataculu? Nu magiarii au intratu pe sub ascunsu
în Romani'a? După ori ce conceptu de dreptu, statulu
austro-magiaru este detoriu a dă Romaniei satisfaciune.

Tragemu atentiunea fratiloru nostri la esepforatiu-
nile foielelor magiare, pentru a se potē îngriji de buna
vreme.

De la delegatiunea magiara.

În ședința plenaria, ținută în 6. aug., a delega-
țiunei ung. s'a primitu proiectulu lui Bittó, ca credi-
tele suplementarie începundu de la 1870, numai pana în
martiu alu anulului urmatoriu s'eu se pota administră; solvi-
rile inse s'eu se pota face pana în juniu, — mai departe,
ratiunile sunt a se cercetă îndata de cătra curtea su-
prema de comptabilitate si a se susterne delegatiunei.

Stratimiroviciu interpeleza pre ministrulu
de esterne, dacă voesce a infintiă consulatu în Cetinje. —
Tizza cetesce raportulu relativu la bugetulu ester-
neloru.

După acea Pulszky si-radica cuventulu si într'o
cuventare mai lungă d'ice, că în instrucțiunile delegatiuni-
loru jace garanti'a libertății si a păcii; si dacă s'ar' esca
vre'o turburare în contr'a păcii, atunci ambele delegatiuni
se voru sprigini împrumutatu un'a pre alt'a. Oratorulu
aproba politic'a orientala a lui Beust, fiindcă nici o par-
tida d'în Ungari'a nu voesce s'eu primesca elemente straine
în sinulu s'eu. Progresulu poporeloru de la Dunarea de
diosu e în interesulu Ungariei; inse Ungari'a pretinde, ca
nece elementulu nemțiescu s'eu nu se nesuesca a estinderi;
politic'a lui Beust corespunde cu totulu acestoru receriri-
tie. Într'o alta vorbire, ținută totu în acēst'a ședința,
Pulszky d'ice, că Beust a ruptu cu politic'a lui Metternich
de a combate tote miscamintele liberali atātu în Orientu
(!) cătu si în Germani'a. Una garanti'a pentru noua direc-
țiune este, că Ungari'a încă are cuventu decisivu în afa-
cerile esterne.

Zsedényi condamnă una politica conforma cu
a Franciei. Recel'a cătra Prusi'a provine d'în amestecu-
lu în afacerile Germaniei de la medi-di; Austro-Magiari'a
ar' trebui s'eu promoveze uniunea statelor germane
sub Prusi'a.

Bar. Orczy apera guvernulu, d'icōnda că regimu-
lu nu pote avē alta-ce în vedere de cătu interesele sta-
tulu s'eu.

În desbaterea speciale Zsedényi propune desființa-
rea ambasadei d'în Sasoni'a; propunerea se respinge;
inse s'a primitu desființarea șeselor de la mai multe
curți mai puțin importante d'în federatiunea Germaniei de
nord. Una alta propunere a lui Zsedényi pentru sterge-
rea a 14,300 fl. d'în șesele pentru ambasada d'în Ro-
ma, încă fu respinsă. Házman proiecteaza una arangiere
mai estina pentru tote ambasadele. În urmă si-retrase
propunerea.

Se reducemu serbatorile.

Poporul romanu încă este departe d'a se emancipa
de tote prejudețiile ce i-le au însufiatu vetregitatea tem-
puriloru si a omeniloru. Dar' trebuie s'eu deschidem, s'eu în-
toemimu calea emancipatiunii.

Cine nu scie, căta dauna materiale si spiretuale facu
poporulu romanu multele serbatori „legate“ si „nelega-
te“? Sermanulu țieranu crede a fi pecatu de morte a lu-
cră în una multime d'în d'ilele anulului, chiar' si dacă nu
sunt însemnate cu litere rosie în calendariu, si preo-
ții nostri în multe locuri în locu d'a sterpi acēst'a credin-
tia asurda, încă o nutrescu spre rusinea si stricatiunea
culturei si prosperării poporulu nostru.

Dreptu-ace'a nu potemu a nu salută d'în inima pre
venerabilulu eleru Romanu d'în Bucovin'a pentru initia-
țiiv'a salutaria ce o luă întru easarea d'ileloru de lenevire
si coruptiune; că-ce „Clerulu romanu d'în Bucovin'a —
dice „Traianu“ — recunoscu necesitatca de a desființa

unu numeru de serbatori ce se pasăru prin usu de popu-
latiunea rurale, — voidu prin acēst'a a aduce o îndoita
îmbunătățire sortii poporulu, îmultindu-i d'ilele de lu-
cră si sustragendu-lu astu-feliu în acele d'ile de la es-
ploatările pierditorie ale cărciumeloru jidovesci.

În urmă unei conferințe, ținute de corpulu clerulu,
episcopulu de Radauti publica o circulara, comunicandu
deslegarea besericesca de a se lucră în mentionatele ser-
batori.

Marea rasa a lui Israelu, — care prin recursu con-
tr'a „arbitrarulu“ si prin „bune raporturi cu locuitorii
țierci“, si asigură totu d'a-una o esistență „păcnică“,
— tramise pre data o deputatiune la Vien'a, reclamandu,
ca despusetiunea clerulu romanu fiindu arbitrara si dis-
fata de cele mai odiose pasiuni în contr'a libertății co-
merciului, i aduce paguba, si venitul carciu-
meloru scadendu, în urmă va aduce paguba si Statulu prin
scaderea patentelor; — cerendu d'ice, ca în nobletia
sentimentelor si în spiritulu de ecuitate, guvernulu austriac
se ica mesura a se asigură liniscit'a petrescere a filoru
lui Israelu contr'a patimeloru celoru mai detentabile, ce
se exploateza în contr'a loru!

Si dispozițiunea clerulu romanu furetrasa, — spre
a nu se aduce paguba poporulu
alesu, pentru căa mai mare gloria
a lui Dumnezeu, a umanității, a liber-
tății, a civilizatiunii, si a secolu
lulu alu 1911!“

D'acēsta îngrijire parintescă a guvernulu austriac
n'avem d'a ne miră, că-ce este lucru constatatu prin
lege si prin fapte, că în imperiulu Austro magiaru dom-
nescu gidanii, nemții si ungurii, er' milioanele de romani
si slavi sunt eloti suferiti usque ad bene placitum gidano-
austro-magiariloru. B.

Neci o frica de panslavismu.

(Fine.)

Mortea imperatulu Nicolau, la 2 martiu 1855, fu
una usurare pentru toti. Mortea lui a fos'u una adeve-
rata eliberare d'în servitate. Sub doliulu oficiale transpa-
rea una satisfaciune secreta. A cumu numai liberalii re-
munstrau contr'a politicei urmate de atātu tempu, ce chi-
aru si acei-a, cari sub vietia imperatulu Nicolau nu cu-
tezau a d'ice unu singuru cuventu, si au recastigatu după
mortea lui facultatea vorbirei si independința. Acēst'a
a fostu una dominiune noua carea, fără indolela, s'eu
inaugură între împregiurări grele, că-ci eră chiamata de
a impleni detorințe mari si de a încercă reparatiuni ma-
ri, inse totu-una-data cu posibilitatea de a află în opiniu-
nea atentiva una fortia necalculabile pentru ori-ce opera
de renovatiune inteligente. Unu rusu cu spiritulu facu una
reflexiune pre cătu de ingeniosa pre atātu de justa: „Dă-
ca imperatulu Nicolau, d'ice elu, n'aru fi iertatu locuitori-
loru capitalei s'eu esa pre strade, si dacă Alesandru, la sui-
rea sa pre tron, ar' fi revocatu acēst'a despusetiune, ar'
fi strigatu d'în tote părțile: Ce monarcu liberalu! Într'a-
deveru, noulu țiaru a facutu mai multu decâtu s'eu per-
mita numai locuitoriloru capitalei, ca s'eu pota es' pre stra-
de. Cuvintele lui Goroiașofu, ministru alu afaceriloru es-
terne, rostite în perplesitate: „Rusi'a se reculege“ au
avutu temeiulu loru solidu. Într'a-deveru, una schimbare
particulară s'a operatu sub influința păcii si a noulu
guvernu; acēst'a schimbare se facu de sine, prin una po-
tere deosebita a lucruriloru, în sinulu țierci inse-si, a
fara de actiunea guvernulu, prin unu șiru de împregiurări
neprevădute, si, lucru curiosu, un'a d'într' causele
principali a le acēstei schimbări a fostu însu-si impera-
tulu. Alesandru II. nu a fostu principe liberalu, este ade-
veratu, inse elu a avutu una natura moderata si bine-vo-
toru. Apoi într'unu statu ca Rusi'a tote se îndrepta nu-
mai decâtu după person'a monarculu însu-si, si tonulu datu
d'în su-u petrunde pana la ultimele graduri a le ierarchiei so-
ciali. Tota administratiunea primese caracterulu, tempe-
ramentulu, pana chiaru si semnele esteriore ce se vedu la
Suveranu. Si fiindu-că, conformu caracterulu noulu im-
peratu, tote rotatiunile statulu a perdutu multu d'în ri-
gorea loru severa, administratiunea deveni mai îndulgen-
te si mai mole. Ce s'a întemplat apoi în urmăre acēstei
astemperări momentane? Rusii respirara mai liberu. Totu
ce eră oprimatu, ce eră ascunsu odata, es' la lumina. —
Spiritulu natiunii se desceptă, scuturandu apati'a mătă ce
domniă pretotindene pre tempulu lui Nicolau. Unu mișca-
mentu estraordinariu se manifestă în tote direcțiunile si
se estinse cu una rapedime prodigiosa. În căti-va ani, se

cietatea r. sesca si-schimbă cu totul caracterulu, ideele, aspectulu, intrecundu cu multu pre guvernulu, care abiă aveă tempulu că se veda ce se intemplă in giurulu său, care nu seică ce se face si nu faceă nimica. Chiaru de aci urmă apoi, că guvernulu se bucură de unu renume de liberalismu in Europă. In fapta inse nu guvernulu a avutu iniativă, ci societatea ruscesca a devenitu liberale si a exercitatu una presiune extraordinaria a sup'ra puterii, redusa câte-o data a suferi acea ce nu putea impedeacă.

Rusii, de altmintro, se secura folosi cu multa abilitate de unele mesure noue, luate la inceputulu dominatiunii lui Alesandru II.

Asiē, candu se impatiēnă taesă pentru pasporturi, se începă una migratiune adeverata cătra Apusu. In unu singuru anu, se poteă numeră mai multu de cinci-dieci de mii de persone, cari mergeău in strainetate.

Acestu miscamentu neintreruptu de caletorie in Franca, Anglita, Germania, avū rezultatulu de a introduce in Russiă una multime de idee noue si de cunoscintie a sup'ra diverselor institutiuni d'in Europă. Asiē ce-va se intempla, sunt aproape cinci dieci de ani, candu ofierii d'in armat'a lui Alesandru I., combatendu pre Napoleonu si venindu pana la Parisu, s'au reintornatu in Russiă plini de nisce idee, a căroru-a fermentatiune misteriosa aveă se producea tentativă revolutiunaria d'in 1825, d'inaintea carei-a eră mai-mai se cada invinsa fortună imperatului Nicolau.

Cu acea-si activitate fū apucata ocaziunea de a infintiă diurnale noue, cari produsera rezultate mai palpabile inca. Nicairi in Europă, literatură nu are si nu pote aveă atātă importantă ca in Russiă. Acolo unde miscamentulu internu alu unei natiuni pote a se manifestă sub alte forme si are mersulu său naturale, regulariu, literatură este numai unu elementu alu vietii publice; in Russiă inse, unde institutiunile lipseseu, unde tota organizatiunea sociale se resume in puterea absoluta, literatură suplinese totu; in ea se concentra vietă publică a țerei; ea este foculariulu unde se aduna tote ideele, tote tendintiele societății.

D'in tote aceste cause, cari dau impulsu de-una-data sub influentiă a unui torinte comunu, s'a produsu unu fenomenu extraordinariu si surprindetoriu. Societatea ruscesca si a schimbatu cu totul aspectulu: profundimea ei s'a deschisu; increderea in sistemulu de guvernamentu s'a veltutu perduta său celu putienu slabita; spiritulu de nemulțumire si de opusetiune a crescutu, cercundu tote ocaziunile de a se produce; s'a potutu observă una revolta adeverata de opiniuni contră coruptiunilor administrative, sarcasmulu indreptatu contră celor mai inalte figure oficiale, contră a totu ce eră unu obiectu de cultu superstitiosu său de reforme mari si seriose. Ba, ce e mai multu, gustulu demustratiunilor, manifestatiunilor s'a respanditu si s'a ivitu sub tote pretestele, candu pentru a celebră ore-care va aniversaria, candu pentru a onoră memoriă vre-unei persone populare său pentru a solemniză vre unu evinimentu, precum emanciparea țieranilor. Asiē se desvoltă d'in vechiulu sistem nepotintiosu alu Russiei, asiē d'icundu, una noua natiune, subtrasa cum-va de sub guvernulu, manifestandu se in giurulu lui, sub pasii lui, pote incoherente si irregularia, inse ardinte, viua, tragundu putere d'in tote instinctele ei cele oprimate, intindiendū-si ramurile in tote clasele, in tote sferile, si aflandu, precum se dice, chiaru si unu ecou pana in insa si familiă imperiale, imagine a societății ruscesci.

Acestu miscamentu universale, acestu spiritulu de demustratiuni si de opusetiune contră a totu ce este absolutu si immobile, este garantiă cea mai sigura, că Rusiă inaintea in civilizatiune, in cultura, frupte neprețuite a le libertății. Una Russiă provedita cu darurile civilizatiunii nu va fi periculosa pentru libertatea poporului Europei. Libertatea, naturalizata una data in Russiă, va disolve sclaviă si spiritulu de cucerire, precum lumină disolve intunereculu.

D'in comitatulu Zarandu.

In cea mai de pre urma epistola am promis, că vouă comunică statulele gimnasilui romanu d'in Bradu spre publicare. Eca vi-le comunică aci, observandu, că aceste statule sunt intarite d'in partea ministrului de culte si instructiunea publică, in 14. iuliu a. c. Conformu statulelor gimnasilui se va deschide la toamna pentru anulu scolasticu 18° / 70 cu 2 clase gimnasilui si se va continuă cu deschiderea a câte una clasă d'in anu in anu pana la

completarea lui. Precum seicu publicările oficiale in privinti a ast'a s'au si facutu.

Statulele intarite sunt precum urmēza:

Statule

pentru gimnasilu romanu d'in Bradu, comitatulu Zarandu.

CAPU I.

Caracterulu si calitatea gimnasilui.

§. 1. Gimnasilu d'in Bradu, comitatulu Zarandu, e gimnasilu natiunulu romanu de legea gr. orientala, elu e gimnasilu mare cu optu clase, si se bucura de tote drepturile si prerogativele unui gimnasilu publicu de statulu.

§. 2. Cursurile scolastice in acestu gimnasilu se voru incepu cu deschiderea a tote celorlalte clase, ce se receru la unu gimnasilu mare, se va continuă d'in tempulu in tempulu, pana la deplină completare a loru.

§. 3. De acestu gimnasilu e legata o scola normala cu clasele necesarie de preparare pentru intrarea in clasele gimnasilui.

§. 4. Limbă prelegerilor si a instructiunii preste totu, precum a afacerilor si corespundintiloru atātu in lăintru, câtu si in afara, ce se referescu la gimnasilu, său la averea lui, e limbă romana.

§. 5. Patronii gimnasilui sunt, S. S. Constantinu si Elenă.

CAPU II.

Averea si fondatori gimnasilui.

§. 6. Averea său fondulu gimnasilui consta d'in:

1. Una casa cu urte si cu o redicatura in Bradu sub nr. 395. cumparata anume pentru localitate de investimentu.

2. Bunulu Mihaleni cumparatu pentru fondulu gimnasilui, si care e pretiuitu in 43,630 fl. v. a.

3. Imprumutulu natiunulu de statulu de la anulu 1854, ce prin dechiaratiuni protocolari si obligatorie le-a cesu la fondulu gimnasilui urmatoriele comunitati d'in comitatulu Zarandu.

a) Bradu, Valebradu, Mesteacanu, Cerecelu, Criscioru, Zdraptiu, Mihaleni, Blasieni, Bucesi, Dupapetra (cu prediele sale), Stanisiă, Potingani, Vacă si Juncu, — d'in cerculu de pretore alu Bradului.

b) Baitiă, Craciunesci, Trestia, Seliscoa, Hertiegani, Caionelu, Pesterea, Arminda, Curechiu, Rovina, Siesuri, Bucuresci, Luncoiulu de josu, Rudă, Podele si Scrofa, — d'in cerculu de pretore alu Baitiei.

c) Ribitiă, Ribicioră, Uibaresci, Tomnatecu, Grohotu, Bulzesci, Risculitiă, Baldovinu, Valemare, Luncă, Birtinu, Carasteu si Cebea, — d'in cerculu de pretore alu Baiei de Crisiu.

d) Halmagi, Halmagielu, Lesciōra, Ciohesci, Tisă, Cermurea, Jurnesci, Ociu, Ocisoru, Basarabesă, Ciungani, Cazanesci, Tataresci, Prihodesci, Vatiă de josu, Bratună, Ternavă, Steiă, Tomesci, Teulesci, Leantiu, Dobrotiu, Obersiă, Ternavitiă, Poienariu, si Strimbă, — d'in cerculu de pretore alu Halmagiului.

e) Banesci, Leasă, Bodesci, Mermesci, Brusturi, Lungioră, Vozdociu, Cristesci, Ciuciu, Lazuri, Maguliciă, Grosi, Aciuvă, Vidră, Aciutiă, Dumbravă, Talaciu, Budesci, Rostoci, Guravalei, Plescutiă si Poiana, — d'in cerculu de pretore alu Aciuvei.

D'in acestu imprumutu natiunulu este trecuta pana acuma in obligatiuni pe numele fondulu scolaru gr. orientalu alu comitatulu Zarandu sumă nominala de 58,510 fl. m. c. său 61,435 fl. 50 cr. v. a.

4. Oforte, daruri, testate, său legate in bani său in alte obiecte.

5. Tapsă scolară.

D'in acestu fondu se sustiene si scōlă normala legata de gimnasilu. (§. 3.)

§. 7. Comunitățile memorate in §ulu precedentu sunt fondatori gimnasilui.

Afara de aceste, fondatori ai gimnasilui sunt tote acele persone, fizice, său morale, cari in fondulu gimnasilui dau odată pentru totu-de-una celu pucinu 100 fl. una sută fl. v. a.

CAPU III.

Representantiă gimnasilui.

§. 8. Corpulu reprezentativu alu gimnasilui si alu fonduriloru lui, lu-constituiescu membrii sinodului protopopescu gr. or. alu tractulu Zarandu (Bradu) intrunitu cu membrii sinodului protopopescu greco-orient. alu tractulu Halmagi.

§. 9. Acestu corpu reprezentativu si respective aceste sinode, se compun conformu statutulu organicu alu congresulu besericescu de la an. 1868. §§. 38. si 40. (§. 51. d'in aceste statule.)

§. 10. Corpulu reprezentativu alu gimnasilui va țienē de regula in totu anulu o adunare generala la diuă S. S. Constantinu si Elenă; — cerendu trebuintiele va potē țienē si mai de multe ori.

§. 11. Presedintele reprezentatiei (§. 8.) este protopresbiterulu romanu greco-orient. alu tractulu Zarandu (Bradu).

Afara de acestă reprezentantiă va ave unu vice-presedinte si doi secretari, cari se alegu de cătra adu

narea generala pe tempulu câtu țiene aptivitatea reprezentatiei.

§. 12. Afacerile sinodeloru Zarandu si Halmagi intrunitu, ca reprezentantiă a gimnasilui sunt:

1. a alege d'in sinulu său unu comitetu de 12. membri, pentru administrarea fonduriloru gimnasilui si pentru inspectiunarea lui.

2. a ingriji pentru prosperarea si inaintarea spirituala si materiale a gimnasilui.

3. a priveghia a sup'ra administrării fonduriloru si inspectiunării gimnasilui.

4. a cere in totu anulu de la comitetu ratiucinulu despre venitele si speșele gimnasilui, si a le censură.

5. a staveri budgetulu anualu alu gimnasilui subscernutu in totu anulu de cătra comitetu.

6. a cere de la comitetu deslucirile de lipsa, atātu la censurarea ratiucinulu, câtu si la staverirea budgetulu.

7. a vedē ca comitetulu să-si implinēșca functiunea cu scumpetate, si averea gimnasilui, să nu suferē dauna; altminterē este in dreptu a demisiună comitetulu, a-lu trage la respundere si a-si alege altulu.

8. a alege profesorii si respective a candidă la posturile vacante, si a face in privinti a ast'a suscernerile la consistoriulu arceiepiscopescu romanu gr. or. d'in Transilvaniă pentru intarire respective denumire.

9. a defige, staveri si staveri didactrulu, său tapsă scolară.

10. a decide despre tote obiectele, ce prin aceste statule nu sunt date in competintiă comitetulu.

11. a modifică aceste statule dupa improgiurări si pre langa aprobarea locuriloru mai inalte, fără inse a prejudecă scopulu esentialu alu institutulu.

§. 13. Ca reprezentantiă să pota aduce concluse si decisiuni valide, se cere maioritaea membriloru ei.

§. 14. Representantiă se conchiama in adunare generala ordinaria său extraordinaria (§. 10.) de cătra presedintele ei, si celu pucinu in 14. diē inainte de diuă de'pta pentru intrunire.

§. 15. Representantiă va ave unu sigilu cu emblemă SS. Constantinu si Elenă si cu inscriptiunea „Representantiă gimnasilui romanu gr. or. d'in Bradu“

CAPU IV.

Comitetulu reprezentatiei gimnasilui.

§. 16. Comitetulu gimnasilui stă d'in 12. membri, cari se alegu de cătra reprezentantiă gimnasilui d'in membrii ambelor comitete sinodali.

§. 17. Presedintele reprezentatiei e totu odată si presedintele comitetulu.

De altmintrea comitetulu in intrulu său se organizeza singuru pre sine. — Elu si-alege si personalulu de manipuliune.

§. 18. Oficiulu membriloru comitetulu, fia ca atari, fia ca epitropi (§. 25.) este gratuitu.

§. 19. Agendele comitetulu sunt:

1. a țienē in evidentiă averea miscatoria si nemiscatoria a gimnasilui, compunendu spre acestu scopu unu inventariu in trei esemplarie, unulu pentru sine, alu doile pentru Epitropiă gimnasilui (§. 5) si alu treile pentru consistoriulu arceiepiscopescu romanu gr. or. d'in Transilvaniă.

2. a administră averea gimnasilui si a ingriji pentru sporierea ei.

3. a țienē in stare buna edificiulu gimnasilui, si a provedē clasele cu mobilele necesarie.

4. a ingriji prin epitropia pentru incasarea oferte-loru in favorea fondulu gimnasilui si pentru primirea de daruri său alte ajutorie de la binefacatori.

5. a face apelu si a indemnă la contribuiuri voluntarie pentru crōșcerea si inmultirea fondulu gimnasilui.

6. a affă medilocele necesarie pentru eventuală reedificare său reparare a edificiulu gimnasilui.

7. a prefige conditionile, ce trebe a se observă de cătra epitropi la esarendarea realitatiloru gimnasilui, precum si modalitatea elocarei baniloru disponibili ai gimnasilui.

8. a escrie concursu pentru ocuparea postulu de profesore, candu vr'unulu ar veni in vacantia.

9. a se consultă dimpreuna cu directiunea gimnasilui si a suscerne reprezentatiei listă concurentiloru la profesura si suplicele loru.

10. a primi abdicerile eventuale a le profesoriloru, si pana la nouă implinire a postulu vacantu, a face in intielegere cu directiunea gimnasilui, dispusetiunile necesarie pentru suplinirea temporaria a postulu vacantu.

11. a affă medilocele pentru remunerarea profesoriloru, cari au servitu mai multi ani la gimnasilu, si a le propune reprezentatiei.

12. despre tote aceste a face cu finitulu fia-carui anu raportu detaiatu, si a-lu suscerne reprezentatiei.

13. aseminea cu finitulu fia-carui anu, comitetulu va ascerne reprezentatiei ratiucinulu său si alu epitropiei spre censurare.

14. inainte de finitulu anulu scolasticu celu pucinu cu una luna a suscerne reprezentatiei spre staverire unu proiectu de budgetu pentru anulu urmatoriu.

15. comitetul după impregiurări va face reprezentantiei propunerii pentru cumpărarea de realități în folosul fondului gimnazial, sau pentru vinderea de realități.

16. comitetul va alege din sinul său o epitropia de 4 membri, sub numire de „Epitropia gimnaziului“ (§. 25.)

(Va urma.)

Arceologicu

Reproducem din „Tromp. Carp.“ raportul Dnii C. Boliacu despre cetatea Celeiului, omittindu cele ce nu se tienu de obiectu.

Singur'a cetate romana ce remasese in picioare pe bazele ei primitive, cu form'a ei, e Celeiul.

Afara de diferitele cercări, spre explorarea ei, ce facusem de mai multe ori, la anul 1865 amu trasu, împreună cu dnii Boissière și Baudry, arceologi trimisi de imperatul Napoleonu, unu planu de explorare serioasă a acestui monumentu. Unu zidu admirabile ce degagiasem atunci, estimpu nu mai esista. Tieranii cu primarul si-au impartitu caramidele și petrele contr'a totoror ordinor precise spre a se peștră acelu zidu ca religiunea, pana candu se voru potè explorà resturile cetății întregi, care sè domine Danubiulu in faci'a Escului spre admirarea trectorilor.

Timpu doritu a ajunsu; guvernulu actualu mi-a datu tôte inlesnirile spre a potè ajunge la acestu scopu.

Cătu am ajunsu in Celeiul, m'am urcatu la cetatiua sè vedu zidulu: jumetate erà destrusu de la o parte, și o parte desfigurata cu totul. Cercetandu am aflatu că cu invoie primariului s'a facutu acosta devastare pentru trebuintiele omenilor.

Dara mesurile luate spre conservare? dara ordinile date? — nimicu!

Mahnirea mea cătu a trebuitu sè fie de mare și o potu inchipul cei ce se ocupa cu asemenea lucruri. Dara avutiile nostre sunt imense, și o paguba se potè acoperi indata cu o dobendire si mai mare; căti-va omeni in căteva ore desfacura o prelungire frumoasă a părții destruse, și speranti'a reasigură credinti'a că Celeiulu va fi ceea ce este destinatu sè fie.

Celeiulu este strabatutu de o sioșea romana de la Dunare, din punctulu unde Constantinu intinseșe podulu său, ca sè opereze asupra Daciei, perduta cu deservire de la Aurelianu și care merge pana in Resica fost'a Tabara-noua a lui Caracala, și de aci pre Oltu la Tabara-vechia a lui Traianu și apoi la Turnu-Rosiu etc.

Pre de o parte și pre de alta a acestei sioșele ce trece pre din susulu cetatiuiei, miche inegalități de terenu indica morminte. Satulu asediatu preste dinsele nu le-a potutu desfigură cu deservire unu observatoru deprinsu cu asemenea studii.

Preotulu Nicolae mi aretă locurile de pre unde s'au scosu doue sarcofage, celu mare de la museu, și celu gasitu in urma.

Din siopta in siopta affai că la cas'a unu ratenu scapetatu s'ar fi ivitu ca unu coltiu de sicriu, și că si sub patulu altui-a ar fi unu sicriu micu. Cu bușă invoie mi-fu permisu sè sapsu la amendu locurile: celu de sub patulu erà nimicu; unu micu sarcofagiū descoperitu, in care se imblase; dara sub paretile ce derimasem nu erà totu ast-felu; aci se descoperi unu sarcofagiū mare, de petra calchiera, tare, in dimensiunile și form'a sarcofagiului celui mare de la museulu nationale.

In mai pucinu de doue lune sarcofagiulu de 2,45 m. lungulu, 1,04, latulu 1,66 aduncime, erà intregu in faci'a sarelui, cu totu lungulu său spre sioșea curățitu de tôte părțile și neatinsu nicăiera de sapa. Se intielege că satulu totu erà in giurulu lui, cu tôte babele și copii.

Dupa diferite observări vedini că capaculu erà lipitu cu cimentu și, preste acest'a la amondu capetăiele cu acobe de feru, acoperite cu plumbu forte grosu.

Amu potutu parveni la deslășirea capaculu și la desclășirea lui din scobe de feru. Atunci insfrundu 30 de omeni la funiele cu care amu legatu capaculu, s'a potutu trage capaculu pre jumetate pre patulu ce-i pregatise, in urletele de bucuria a satulu intregu. Unu profum agreabile s'a eshalat din sarcofagiū, ceea ce facu pre mai multi sè dica: ce frumosu mirosu! Acesta operatiune nu se mai vediușe aci de candu este Celeiulu.

Aci chiamu pre arceologii nostri, cătu și pre amatori, sè fie cu atentiune la amenuntele ce urmeza.

Paretii sarcofagiului au grosimea: o, 18, aduncimea paretelui: pre din intru este de 0,70 era despre capu 0,62 lungimea 2 metre, latime 0,60.

Duo din trei părți ale paretilor sarcofagiului erău gole; o tierena cafenia acoperiă ca o bruma unu scheletu mai topitu, care nu ajungea nici cu capulu nici cu picioarele la extremitățile sarcofagiului. Scheletulu erà cu capulu spre media-nopte și cu picioarele spre media di; capulu cadiuse din junghiatura spre umerulu stangu; ma-

nele i erău incrucisiate pre stomacu. La talpele picioru duo talpe de pluta de 12 centimetre grosimo, cari au fostu cusute la veri-unu felu de incaltieminte. Scandure putrede de stejaru, cam in form'a unu cosciugu neacoperitu, cu care se coborise cadavrlu in sarcofagiū. Acest'a este antaiulu aspectu alu descoperirii.

Cosciugulu cadavrlui, imbracamintea și podobe, cum și diferitele semintie și frundie aruncate d'asupra corpului, formău o tierena care variă intr'o aduncime de 10, 15 și pana la 20 centimetre.

Amu inceputu cautarea de la picioare: trei urciore in ronu asiediate la extremitatea sarcofagiului. Oșele picioror gasite tôte pana la cele mai miche, mi au datu idea sè formezu scheletulu afara; tieren'a se ciuruiă prin doue ciururi. Totu capulu fusese pre ascernutu si sub acoperementu de frundie și ramure de dafinu.

Potui alcatui capulu intregu; a fostu o femea inalta și juna. Amendu cearcanele gurei intacte. Dinti forte potriviti, nici o masea stricata, căti va d'inti cadiuti i-amu pusu la locu.

Ce dialectu s'a rostitu prin aceste frumoșe cearcane o șcie numai acela care a ascultatu suspinele animoi ei, și care a auditu jalea de la mörtea ei.

Noi potemu pune numai atātu, că a fostu o femea, o femea inalta, o femea juna, cu dinti admirabili, dara alu carei-a nume, n'a voit u sè lu spuna posterității gelosulu socin, care a incuiatu și a ferecatu in petra, feru și plumbu, obiectulu amorului său.

Totu ce mai potu spune este, că acosta femea traiă in tempulu imperiului, inainte de Comodu, adeca mai nainte de 180 dupa Cristu, considerandu numai dupa form'a unei monete, bronzu de midilocu, ce amu gasitu in sarcofagiū, pre care n'o potu decifra fiindu acoperita de forte tare rugina, pre care mi-este frica sè o atacu rapide.

Ce mai potu spune este că o parecșe cercelusi de aur, nu s'au gasitu in dreptulu urechilor, ci pre la midiloculu corpului, că form'a lor nu aréta pre unde s'au deschisu ca sè se puna in urechi și că lasa a se presupune că asemenea podobe fimeșeci se aruncau in cosciugu; ce a fostu de tiesature abie se mai potè cunosce. Dafinii sunt intacti și in colorea tutunului de Havana. O foia de coca de faina alba indica că, pre langa semintiele, beuturile și aromele ce se puneau la mörti, se mai puneau și o mica turta de faina.

Nici o sticla nu s'a gasitu in sarcofagiū, nici o candela in giurulu lui. Cele trei urciore deci, au servitu, unulu pentru vinu, altulu pentru untu de lemn și celu altu dreptu lacrimaru.

Sarcofagiulu la erna se va transporta la museu, era cele aflate intr'insulu se voru depune la museu, chiaru indata dupa intorcerea mea in Bucuresci.

Oșele s'au pusu din nou in sarcofagiū.

Inca o observatiune pre care o credu intereanta la noi celu pucinu: toti căti voru fi gasitu feru romanu la noi, voru fi vediatu acelu feru petrinsu de rugina Scobe de feru ce amu gasitu la acestu sarcofagiū acoperite de tôte părțile de plumbu, au fostu atātu de ferite și conservate in cătu ar crede cineva că este estu asta-dichiaru de su ciocanu. Din contra plumbulu ce-lu acoperiă, care a priimitu injuriile esteriore una-miie șeptesute de ani, si-a ingrosiatu o patina albuia de tota frumusetia.

VARIETATI.

*(Conflictu) intre Port'a și guvernulu Romaniei pentru fabricarea nouei monete romane. Se șcie, că Port'a a impoteritu pre principele Carolu sè bata monete cu efigi'a sa propria, inse sub condițiunea ca cifr'a imperiale inca sè fia gravata pre aceste monete. Fiindu că guvernulu Romaniei n'a implenitu condițiunea la fabricarea nouei monete, Port'a a protestatu și s'a opusu la punerea ei in circulatiune. Inse cabinetulu romanu a respunsu, că Port'a sustiene una pretensiune imposibilă și că ar fi silitu a se retrage indata ce s'ar invoi a pune in circulatiune monete turcesci, căci parti'a lui Bratiannu, sustieneau ministrii actuali, s'ar servi de acosta ocașiune pentru a-i restornă numai decātu.

*(Bucăti de moneta falsă ruseșca) de câte 10, 15 și 20 copeck, din 1867, 68 și 69, s'au introdusu mai de cundu in Romani'a. Guvernulu romanu a datu ordini severe pentru a li impedecă circulatiunea.

*(Unu procesu de presa scandalosu va esu la publicitate in scurtu tempu scrie unu corespondinte din Vien'a alu diuariului „Ellenör“ din causa unei crime infame comisa de cătra unu membru alu redemtoristiloru (clastru mai cu acele-si statute și devisa ca si a iesutilor) și data in publicitate in diuariulu din Vien'a „Vorstadtztg.“ Priorulu clastrului a provocatu pe respectivulu redactoru ca sè si retraga cuvintele, acestu a inș și a sustienutu dechiaratiunea in intręga ei estensitate și s'a obligatu a numi și persoanele. — Priorulu i-a intentatu procesu de presa „pentru restabilirea onorei violatē a clastrului.“ Petrarea se acēpta cu nerab-

dara, care inse nu se va potè publică per estensionem, fiindu că va avè multe părți forte scandalose. — Ni se pare, că seculu nostru e una adevarata epoca de „malheur“ uri pentru bietii calugari și calugaritie.

*(In cestiunea comitatelor) „P. Naplo“ de sambat'a trecuta, 7 aug., se dechiară in modulu urmatotiu: „Făra indoicla, autonomi'a comitatelor a fostu una institutiua intieptă, pana ce i-au servitu de base referentie omogene naturei sale. Ast'a se dovedeșce nu numai prin una durata de mai multe sute de ani a autonomiei comitatelor, ci și prin rezultatulu, că nu ai suc egid'a ei ne-am sciutu conservă potereșca de vietia pentru viitoru. Din acestu motivu, noi ina trebușe sè apretiumu, la chiaru sè respectăm acele sententiile pline de pietate, cari se manifestara in atāt'a mēșura in șeptemanele mai de aproape, cu ocașiunea ingropari auto-nomiei cotelor. Atāt'a este inse totu cu ce ne sentim datori a celebră memori'a mediculu totoror necazurilor nostre de candu va si a paladiulu constitutiunei nostre odinora feudali, carea lovita chiaru in anima prin spiretulu artiel. de lege III. și V. și prin sensulu interlineare alu art. XVI. din 1848, nu mai potè avè vietia. Sè se odianesca dar' in eternu.“

*(Consiliulu comunale) din Vien'a, in un'a din ședintiele sale, tienuta in dșele trecute, a adoptatu propunerea, ca sè se adreseze guvernulu una petitiune pentru desființarea clastror, cari nu se ocupa de curarea morbosilor.

*(Ce-am graitu am mintitu: mea culpa) Santi'a sa eppulu din Cracovi'a, provocatu de nunciulu papalu, și a retrasu espectoratiunile („furie“) pronunciate cu ocașiunea descoperirii nonocitei Varvara Ubrieu contra cuvioselor (?) vergine carmelitane.

Sciri electrice.

Londra, 6. aug. Cas'a de susu primu la cetrea finale bill-ulu pentru telegrafe. In cas'a de giosu, Otway impartesă, că mai multe guverne au propusu contracte de estradare; totu elu presintă apoi unu bill generalu relativu la acest'a.

Parisu, 6. aug. „Corespondinti'a“ diurnalu carliticu litografatu demintiesce fain'a, că Don Carlos ar avè de cugetu sè renuncie la proiectulu său.

Eri s'a intemplatu unu duelu intre Paulu Cassagnac și Flourens. „Figaro“ dice, că Flourens a capetatu trei rane un'a dupa alt'a, d'intre cari a trei-a — forte grea — in peptu.

Madridu, 6. aug. „Imparcial“ dice că, e necesitate urgenta de a tramite la Cub'a intariri remarcabile, pentru nimicirea rescolci.

Viena, 7. aug. Diurnalulu „Oester. Corr.“ anuncia: Coga lnic e a nu si-a alesu de buna voia caletori'a prin Vien'a; in scurt'a sa petrecere aici n'a avutu d'a se ocupă de nici una vatemare a confiniilor.

Zagrabia, 7. aug. Turcii a puscatu asupra inginerilor ocupati la calea ferata in Jaica (Bosni'a). Consulatu din Banialacu a cerutu satisfatiune. — Gablenz in 12. a l. c. caletoresce la Topusca.

Viena, 7. aug. Din Constantinople și Cairo șosescu cele mai linisitorie dechiaratiuni in privinti'a pacei neconturbate.

Praga, 7. aug. Locuteninti'a a disolvatu societatea „Slovenska Lipa“ a cehilor teneri.

Viena, 7. aug. Comisiunea bugetaria a delegatiunii senat. imp. a resolvitu in ședinti'a de eri șera mai multe pusetiuni de ale bugetului pentru ministeriulu de resbelu remase in suspensu.

Viena, 7. aug. In o ședinti'a plenaria a delegatiunei ung. Petrovay a facutu o interpelatiune in causa certei de confine cu Romani'a.

Orezy respunde, că din partea Ungariei nu s'a intemplatu nici unu actu de fortia; Romani'a a tramisu la fruntarie 280 omeni cu 12 tunuri, cari eventualmente sè fia primiti energiosu (!)

Viena, 8. aug. Diurnalulu oficialu publica una ordenatiune a ministrulu de culte și justitiu, in urmare carei-a sentinti'a episcopulu in privinti'a inchiderei vreunui preutu in vreo casa de corectiune numai atunci va fi valida, daca respectivulu se va supune de voia buna acestei sentintie. Totu olata se publica și una alta ordenatiune prin care se demanda strict'a controlare a areșterei ordinate de cătra autoritățile besericesci, pre cum și a localităților.

Proprietariu, redactoru respunditoriu și editoru:
ALEXANDRU ROMANU.